

РАБОЧАЯ ПРАФЕСІЯ: ПЕРАЗАГРУЗКА

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

Сёлета на ўзровень прафесійна-тэхнічнай адукацыі плануецца прыняць больш як 26 тысяч чалавек. У структуры прыёму будучы захаваны тэндэнцыі мінулых гадоў: спецыяльнасці рэальнага сектара эканомікі складуць каля 74 працэнтаў. Усе ўстановы праф-тэхадукцыі працуюць у вельмі шчыльнай звязцы з арганізацыямі — заказчыкамі кадраў і апера-тыўна рэагуюць на патрэбы рынку працы. Таму прыём па адных спецыяльнасцях прыпыняецца, а па іншых, наадварот, адкрываецца. Напрыклад, сёлета распачнецца падрыхтоўка па 141 новай для асобных навучальных устаноў прафесіі і прыпыніцца падрыхтоўка па 132 прафесіях і спецыяльнасцях. Але гэта не азначае, што прыёму па гэтых спецыяльнасцях не будзе ў іншым рэгіёне.

Напрыклад, Мінскі дзяржаўны прафесійна-тэхнічны каледж дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва імя Кедышкі адкрывае на базе дзевяці класаў набор на новую спецыяльнасць — «Тэхналогія апрацоўкі металаў ціскам». Залічэнне будзе праводзіцца на падставе конкурсу сярэдняга бала дакумента аб адукацыі. За тры гады навучэнцы атрымаюць адразу тры кваліфікацыі: «Каваль ручнога кавання» (трэцяга разраду), «Каваль-штампоўшчык» (трэцяга разраду) і «Электрагазаваршчык» (трэцяга разраду). У цяперашні час усяго тры ўстановы адукацыі ў краіне рыхтуюць кавалёў. А з гэтага года да іх далучыцца яшчэ і каледж дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва імя Кедышкі.

«Рукамі сёння можна зарабіць нават больш, чым галавой, прафесіяналы — нарашчват».

У Гродзенскім дзяржаўным прафесійна-тэхнічным каледжы камунальнай гаспадаркі сёлета ўпершыню будзе весціся падрыхтоўка навучэнцаў па кваліфікацыі «Слесар па зборцы металаканструкцый», у Лідскім дзяржаўным прафесійным політэхнічным ліцэі — па кваліфікацыях «Аператар станкоў з праграмным кіраваннем», «Станочнік шырокага профілю». У Гродзенскім электратэхнічным каледжы адкрываецца набор на новую спецыяльнасць «Сацыяльная работа» з прысваеннем рабочай кваліфікацыі «Сацыяльны работнік». Навагрудскі сельскагаспадарчы прафесійны ліцэй пачынае падрыхтоўку па прафесіі машыніст крана аўтамабільнага ў інтэграцыі са спецыяльнасцю «Электрагазаваршчык».

Сацыяльны пакет — моцны аргумент

У Мінскай вобласці ў бягучым годзе плануецца прыняць на ўзровень прафесійна-тэхнічнай адукацыі 3054 навучэнцы.

«Апошнія гады ўсе выпускнікі нашых устаноў прафесійнай адукацыі былі забяспечаны першым працоўным месцам, — падкрэслівае начальнік галоўнага ўпраўлення па адукацыі Мінскага аблвыканкама Мікалай

БАШКО. — Гэта вельмі важна, таму што гарантаванае працаўладкаванне — пэўная падушка бяспекі для маладога чалавека. Мінская вобласць у інвестыцыйным плане вельмі прывабная, а рабочыя прафесіі для яе надзвычай важныя. Штогод мы аналізуем вынікі ўступнай кампаніі, вывучаем патрэбы рынку працы, мяняем падыходы па адкрыцці новых спецыяльнасцяў. Разумею, што параўноўваць колькасць хлопцаў, якія паступілі на спецыяльнасць «Трактарыст», сёння і 20 гадоў таму, няправільна. Хоць бы таму, што тэхніка і ўмовы працы змяніліся, і такой колькасці трактарыстаў, як раней, ужо не патрабуецца.

Дырэктар Мінскага дзяржаўнага абласнога каледжа Вадзім ДОРДАЛЬ упэўнены, што за рабочымі прафесіямі — будучыня, яны будуць заўсёды, без іх — ніяк.

«Летась у выніку прафарыентацыі на 190 месцаў у нас было пададзена больш за 400 заяў. Конкурс у каледж быў даволі высокі. Мы бачым, як развіваюцца тэхналогіі і тэхналагічнае абсталяванне. Сёння рабочы чалавек — гэта зусім не той рабочы, што быў 10–20 гадоў таму. Ад яго патрабуюцца зусім іншыя веды. Напрыклад, адна з рабочых прафесій — аператар лініі ў вытворчасці харчовай прадукцыі. Калі раней на лініі стаяла па 40–50 чалавек, то цяпер яе абслугоўваюць 4–5. Тут ужо патрабуюцца камп'ютарныя, тэхнічныя, тэхналагічныя веды зусім іншага ўзроўню», — кажа дырэктар.

Вадзім Дордаль лічыць, што навучэнцам і іх бацькам трэба тлумачыць, што рабочая прафесія дае шмат пераваг. Нават калі ты потым па скарочанай праграме паступіш у вышэйшую навучальную ўстанову і зоймеш кіруючую пасаду, то будзеш ведаць сітуацыю знутры. «Да нас паступаюць дзеці з высокімі баламі. Яны не саромеюцца рабочай прафесіі. У гэтым годзе я выпускаю групу ў 23 чалавек, 20 з якіх заканчваюць каледж з чырвонымі дыпламамі. Пры гэтым 16 з іх паступалі да нас медалістамі. Мы ганарымся, што дзеці ідуць у прафесію свядома. Нема лаважны момант у замацаванні на першым працоўным месцы мае і сацыяльны пакет, які пасля заканчэння навучальнай устаноў прапануюць прадпрыемствы нашым выпускнікам. Па-першае, гэта частковая аплата здымнай кватэры або выдзяленне жылля, большасць прадпрыемстваў менавіта так і робяць. Па-другое, заробковая плата, потым умовы працы плюс добразычлівая атмасфера ў працоўным калектыве... Калі маладому чалавеку камфортна, ён адпраце на прадпрыемстве па размеркаванні і застанецца працаваць там далей», — кажа Вадзім Дордаль.

Спецыялісты ў «сухім будаўніцтве»

Мінскі дзяржаўны прафесійны ліцэй № 12 з'яўляецца базавай пляцоўкай па падрыхтоўцы нацыянальнай каманды да WorldSkills па кампетэнцыі «Абліцоўка пліткай». Для гэтага тут ёсць матэрыяльна-тэхнічная база, абсталяваная плошчы, патрэбныя матэрыялы і,

галоўнае, кадры. Намеснік дырэктара ліцэя па вытворчым навучанні Ігар УДАВЕНКА з'яўляецца міжнародным экспертам па гэтай кампетэнцыі, не адзін год рыхтуе ўдзельнікаў і пераможцаў конкурсаў прафесійнага майстэрства. З 2013 года ў ліцэі функцыюе рэсурсны цэнтр па кваліфікацыі «Аздабленчыя будаўнічыя работы».

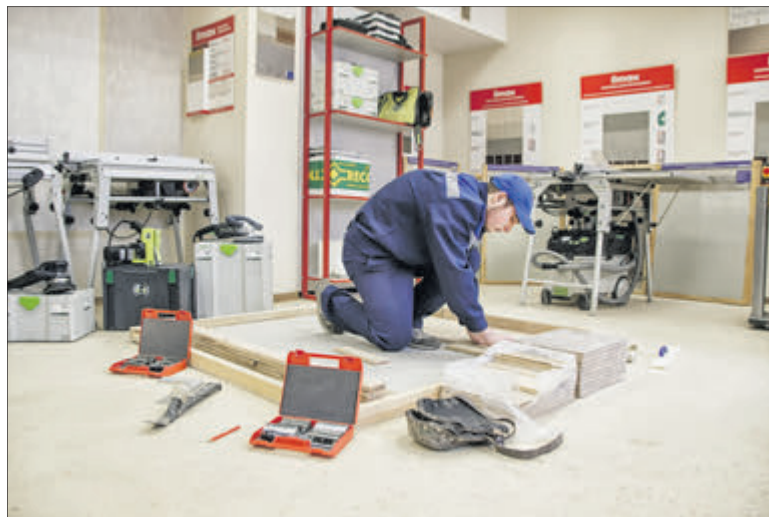
— Тры гады таму мы разам з кампаніяй Knauf адкрылі новую

і рыхтуе спецыялістаў, якія маюць навыкі работы з інавацыйнымі матэрыяламі.

За апошнія тры гады агульная колькасць заявак на падрыхтоўку спецыялістаў, згодна з заключанымі дагаворамі аб узаемадзеянні ліцэя з арганізацыямі-заказчыкамі, узрасла больш як удвая. Штогод ад базавых арганізацый у адрас устаноў адукацыі прыходзяць падзячныя лісты па выніках праходжання навучэнцамі вытвор-

— Сучасныя тэндэнцыі сведчаць, што праца будзе становіцца ўсё больш высокатэхналагічнай, — кажа рэктар Рэспубліканскага інстытута прафесійнай адукацыі Валерый ГАЛУБОЎСкі. — Адукацыйнае асяроддзе ў нашых навучальных установах дазваляе навучэнцам асвоіць кампетэнцыі, запатрабаваныя не толькі сёння, але і найбольш перспектыўныя, аб якіх перадавыя прадпрыемствы толькі задумваюцца. Яны, дарэчы, хутка падхоплваюць такіх выпускнікоў. Сучасны рабочы — гэта эрудзіраваны, высокакваліфікаваны спецыяліст, які, акрамя прафесійных ведаў, авінен валодаць спецыфічнымі навыкамі ў смежных галінах, у тым ліку разбірацца ў інфармацыйных тэхналогіях, робататэхніцы і г. д. Мяжа паміж рабочым і інжынерам усё больш размываецца.

«Навучэнцам і іх бацькам трэба тлумачыць, што рабочая прафесія дае шмат пераваг».

спецыяльнасць «Мантажнік каркасна-абшывачных канструкцый сухога будаўніцтва». І калі першы год у нас былі праблемы з наборам навучэнцаў, бо не ўсе разабраліся, наколькі перспектыўная гэта спецыяльнасць, то цяпер вельмі добра працуе сарафаннае радыё і праблем з камплектаваннем няма, — расказвае Ігар Удавенка. —

За апошнія гады ў будаўніцтве няўхільна павялічваюцца аб'ёмы прымянення «сухіх» будаўнічых матэрыялаў, якія дазваляюць вырашаць на прафесійным узроўні самыя разнастайныя задачы: гэта планіроўка і арганізацыя ўнутранай прасторы будынкаў, дызайн, акустыка, гука- і цеплаізаляцыя памяшканняў, аздабленне і ўцяпленне фасадаў, даху і інш. Мантажнік каркасна-абшывачных канструкцый сухога будаўніцтва — спецыяліст з адпаведнай падрыхтоўкай і кваліфікацыяй у галіне «сухога» спосабу будаўніцтва. Дарэчы, на апошнім Рэспубліканскім конкурсе прафесійнага майстэрства «WorldSkills Belarus 2020» навучэнец ліцэя Яўген Бакавец заняў першае месца па кампетэнцыі «Сухое будаўніцтва і тынкавальныя работы». Таксама мы — адзіная прафесійна-тэхнічная ўстанова адукацыі ў Мінску, дзе рыхтуюць спецыялістаў па ўкладцы паркету. На базе ліцэя адкрыты першы і адзіны ў Беларусі цэнтр навучання па кваліфікацыі «Укладчык падлогавых пакрыццяў».

Увогуле, у ліцэя склалася вельмі плённае сацыяльнае партнёрства з айчыннымі і замежнымі кампаніямі, вытворцамі будаўнічых матэрыялаў. Яны выдзяляюць сродкі на набыццё матэрыялаў, з якімі працуюць нашы навучэнцы ў майстэрнях. Прымаючы ўдзел у арганізацыі адукацыйнага працэсу, вытворцы вучаць працаваць з новымі тэхналогіямі і прасоўваюць сваю прадукцыю на беларускім рынку, а ўстанова адукацыі ўдасканальвае матэрыяльна-тэхнічную базу

чай практыкі. Многія з навучэнцаў працягваюць свой працоўны шлях на прадпрыемствах, дзе яны праходзілі вытворчае навучанне. Ігар Удавенка заўважае, што рукамі сёння можна зарабіць нават больш, чым галавой, прафесіяналы — нарашчват.

Хто ён, сучасны рабочы?

— Рабочыя спецыяльнасці заўсёды будуць запатрабаваныя ва ўсіх сферах. Нават пры навучанні ў ВНУ сучасны студэнт тэхнічнага профілю імкнецца атрымаць паралельна яшчэ і рабочую спецыяльнасць. Бо, каб стаць добрым інжынерам, трэба валодаць навыкамі эксплуатацыі абсталявання, разумець спецыфіку і структуру прамысловых працэсаў, — падкрэслівае Ірына Старавойтава. — Спецыялісты, якія спачатку навучаліся ў прафесійна-тэхнічнай установе, затым — у сярэдняй спецыяльнай і вышэйшай, сёння самыя запатрабаваныя і паспяховыя. Менавіта ім работадаўцы аддаюць перавагу пры правядзенні конкурсу на пасаду, ім давяраюць найбольш складаную, адказную працу, з імі раяцца. І ўсё таму, што яны добра ведаюць увесь працэс вытворчасці не толькі тэарэтычна, але і практычна.

Будзь у курсе!

У рамках праекта «Занятасць, прафесійная адукацыя і навучанне ў Беларусі» супрацоўнікамі Рэспубліканскага інстытута прафесійнай адукацыі быў распрацаваны комплекс анлайн-методык «Профітэст».

Тэсты арыентаваны на старшакласнікаў і маладых людзей, якія стаяць перад выбарам будучай прафесіі. Методыкамі могуць скарыстацца і дарослыя, якія задумваюцца аб змене прафесіі і роду сваёй дзейнасці. У прыватнасці, тэст «Прафесія для цябе» дапаможа вызначыць сферу дзейнасці і прафесію, якая адпавядае тыпу асобы дарослага чалавека, у якіх ён мае ўсе шанцы дабіцца прафесійнага поспеху.

Прафарыентацыйныя тэсты дазваляюць ацаніць прафесійныя інтарэсы і схільнасці, матывы выбару прафесіі, вызначыць прафесійна-асобасныя асаблівасці, важныя для пэўнай прафесійнай дзейнасці, і пабудаваць індывідуальную адукацыйную траекторыю. Знайсці тэсты можна на інтэрнэт-рэсурсе <https://profitest.ripo.by>.